

Správa o výsledku kontroly hospodárenia s verejnými prostriedkami a majetkom štátneho podniku Slovenský vodohospodársky podnik Žilina pri plnení úloh protipovodňových opatrení

Kontrola bola vykonaná na základe Plánu kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „NKÚ SR“) na rok 2010.

Účelom kontroly bolo preveriť hospodárenie s majetkom štátneho podniku a verejnými prostriedkami vynaloženými na protipovodňové opatrenia z hľadiska efektívnosti, hospodárnosti, účinnosti a dodržiavania účelovosti ich použitia, preveriť zákonnosť a správnosť použitia finančných prostriedkov Európskej únie (ďalej len „EÚ“) a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky (ďalej len „ŠR SR“).

Predmetom kontroly bolo zabezpečenie a realizácia „Programu protipovodňovej ochrany SR do roku 2010“ (ďalej len „Program“), schválený Uznesením vlády SR č. 31/2000, vyhodnotenie plnenia kritérií hospodárnosti a efektívnosti použitia finančných prostriedkov, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov a zmluvných podmienok pri realizácii vybraných stavieb a projektov. Obsahom Programu boli aj projekty Operačného programu Životné prostredie, Prioritnej osi 2 Ochrana pred povodňami (ďalej len „OP ŽP“).

Kontrola bola vykonaná v čase od 01.10.2010 do 10.12.2010 ako kontrola súladu s prvkami výkonnostnej kontroly v Slovenskom vodohospodárskom podniku, š. p. Banská Štiavnica (ďalej len „SVP“) a kontrola vybraných stavieb v sídlach jeho štyroch odštepných závodov (ďalej len „OZ“): (Bratislava, Piešťany, Banská Bystrica a Košice) za kontrolované obdobie od roku 2000 do 30.06.2010.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1. Postavenie a pôsobnosť kontrolovaných subjektov

SVP bol založený ako štátny podnik na uspokojovanie verejnoprospešných záujmov s celoslovenskou pôsobnosťou, ktorého základným poslaním je vykonávanie verejnoprospešných činností a zabezpečenie správy vodohospodársky významných a ďalších vodných tokov a vodných stavieb na nich vybudovaných a tiež správu jednotlivých povodí.

Na zabezpečenie týchto činností dostal SVP od svojho vzniku v roku 1997 až do roku 2009 od zakladateľa Ministerstva životného prostredia SR (ďalej len „MŽP SR“) dotácie na financovanie bežných a kapitálových výdavkov:

Tabuľka č. 1

Rok	Bežné výdavky	Kapitálové výdavky	Spolu
Spolu v EUR	151 901 631	70 667 431	222 569 062

Rozhodnutím generálneho riaditeľa SVP boli zriadené vnútroorganizačné jednotky podniku. Organizačnú štruktúru SVP tvoria jeho štyri OZ – OZ Bratislava, OZ Piešťany, OZ Banská Bystrica a OZ Košice, ktoré spravujú a riadia ucelené hydrologické celky, cez svoje nižšie organizačné zložky – správy povodí (počet 16), správy vnútorných vôd (2), závody(2).

Vzájomné vzťahy medzi jednotlivými vnútornými organizačnými jednotkami podniku sa riadili zásadou vzájomnej spolupráce, rozsahom právomocí daných OZ podľa zákona o štátnom podniku, ako aj právomocí vymedzených organizačným poriadkom.

Hlavným predmetom činnosti SVP bola správa a ochrana povrchových a podzemných vôd, komplexná hydroekologická činnosť v povodí. SVP zabezpečoval zo zákona činnosť

akými sú údržba a úprava vodných tokov a ďalšie práce, ktoré mal štát každý rok finančne vykrývať, ale ich nevykrýval. V súčasnosti, sú tieto podniky v zložitej ekonomickej a finančnej situácii, v dôsledku finančného nevykrytia štátom vykonaných protipovodňových opatrení, ktoré vznikli pri povodni v roku 2002. SVP preto na financovanie projektu použil úver z Rozvojovej banky Rady Európy (ďalej len „CEB“) vo výške 41,676 mil. EUR.

Celkove bol SVP k 31.12.2009 zadĺžený úvermi a nedobytnými pohľadávkami okolo 89,62 mil. EUR.

2. Charakteristika a popis Programu, OP ŽP a vybraných stavieb

Vláda SR svojím uznesením č. 31/2000 zo dňa 19. januára 2000 schválila Správu o navrhovaných systémových opatreniach na ochranu pred povodňami a spôsobe financovania následkov spôsobených povodňami. Hlavným cieľom Programu bolo prijať opatrenia na ochranu pred povodňami. S prihliadnutím na šírku a zložitosť problému boli opatrenia kategorizované z časového a vecného hľadiska. Časové členenie hlavných cieľov k časovým horizontom 2005 a 2010 malo umožniť kontrolu úspešnosti na ceste k cieľu a tým súčasne aj presadzovať určité opatrenia v kategóriách spoločnej iniciatívy.

Program predstavoval syntézu aktivít všetkých orgánov v povodí, ktoré majú na starosti ochranu pred povodňami a preventívnymi opatreniami na toku. Presadzovanie opatrení Programu na zlepšovanie starostlivosti pred povodňami sa dosiahlo informačnou kampaňou v dotknutých oblastiach, čím sa dosiahla akceptácia opatrení verejnosťou.

SVP realizoval a realizuje Program na základe menovitého zoznamu viac ako 300 investičných stavieb a opatrení v povodiach vodných tokov na celom území SR.

Postupy SVP pri príprave, realizácii a financovaní jednotlivých stavieb a celého Programu ustanovovali vnútropodnikové smernice. Tieto určovali podmienky na prípravu, posudzovanie a zaraďovanie stavieb, strojov a zariadení nezahrnutých do rozpočtu stavieb do strednodobého a krátkodobého investičného programu, na ich implementáciu (realizáciu), kontrolu kvality ukončených prác počas investičného procesu, záverečné technické a ekonomické hodnotenie dokončených prác a vykonávanie dozoru nad týmto procesom v podmienkach SVP.

Určovali aj podmienky poskytovateľa nenávratného finančného príspevku (ďalej len „NFP“) z fondov EÚ. Všetky vnútorné smernice a postupy SVP boli schvaľované generálnym riaditeľom a boli podľa potreby aktualizované. Financovanie z iných zdrojov a fondov EÚ bolo usmerňované predpismi a požiadavkami stanovenými priamo poskytovateľom.

3. Zabezpečenie a realizácia Programu za obdobie rokov 2000 až 2010

Program bol základom pre budúcu ochrannú politiku a stratégiu pred povodňami. Celkový objem nákladov Programu pre obdobie do konca roku 2010 bol pôvodne určený sumou 597 158 tis. EUR. Predpokladom dosiahnutia globálnych cieľov bolo splnenie všetkých navrhovaných opatrení.

Potreba finančných prostriedkov na obdobie do roku 2010 bola spresnená na 585 441 tis. EUR. Najväčší podiel nákladov do roku 2010 na realizáciu technicko-preventívnych protipovodňových opatrení pripadal na SVP, a to 484 498 tis. EUR.

Po povodniach v júli a auguste 2002 prijala vláda SR uznesenie č. 989 zo 04. septembra 2002, na základe ktorého bol v roku 2002 celý Program prehodnotený a aktualizovaný s tým, že boli jednoznačne určené priority, a to ochrana miest Bratislava, Banská Bystrica a Prešov.

Z vykonaného vyhodnotenia realizácie opatrení Programu za roky 2000-2002 vyplynulo, že pri objeme vtedy dostupných finančných zdrojov nebolo reálne splniť časový plán pre aktivity obsiahnuté v uvedenom Programe. Riziko nárastu škôd spôsobených povodňami by sa tým v budúcnosti zvyšovalo. Jednou z možností zabezpečenia plnenia úloh Programu bolo jeho spolufinancovanie z rôznych zdrojov zahraničnej pomoci a programov pomoci EÚ. Vzhľadom na nedostatok finančných zdrojov na financovanie Programu zo SR SR sa hľadali možnosti jeho financovania aj z iných zdrojov.

SVP naplňal Program z nasledovných zdrojov:

- fondy EÚ,
- humanitárna pomoc (Švajčiarsko),
- protipovodňové stavby realizované z vlastných zdrojov SVP, resp. za spoluúčasti SR SR.

(Poznámka: Na financovanie projektu „Povodne na území Slovenska v rokoch 1997 –1999, odstránenie následkov a preventívne opatrenia“ bola použitá pôžička pre SVP z CEB).

Aktualizovaný rozpis finančných prostriedkov na realizáciu Programu zohľadnil nižšie plnenie oproti plánu a posunul ťažisko jeho realizácie na ďalšie roky. Aj napriek tomuto plneniu Programu výrazne zaostalo aj za aktualizovaným rozpisom.

Zaktualizovaná potreba finančných prostriedkov na realizáciu celého Programu za všetky subjekty predstavovala viac ako 689 305 tis. EUR, z toho na SVP pripadalo 611 267 tis. EUR (Uznesenie vlády SR č. 25/2003 z 15. januára 2003).

Sumárny prehľad plnenia Programu zo strany SVP k 30.06.2010 je uvedený v tabuľke č. 2:

Tabuľka č. 2
EUR

v tis.

Plnenie Programu	Skutočnosť'	Plán	Rozdiel (skutočnosť' – plán)
	2000-06.2010	2000-2010	
pôžička z Rozvojovej banky	41 676	41 676	0
pomoc Švajčiarskej vlády	3 345	3 345	0
fondy EÚ * ¹	36 328	407 182	-370 854
iné zdroje * ²	46 650	105 408	-58 758
vlastné zdroje	50 809	53 656	-2 847
Spolu	178 808	611 267	-432 459
*¹ Fondy EÚ:			
Kohézny fond (ISPA) 04-06	27 260	35 795	-8 535
ŠF 04-06 a KF 07-13	9 068	371 387	-362 319
*² Iné zdroje:			
ŠR SR	45 800	104 558	-58 758
Štátny vodohosp. fond	830	830	0
Pomoc mesta Krupina	20	20	0

Zhodnotenie plnenia celého investičného programu protipovodňovej ochrany:

Hlavnými cieľmi Programu boli preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami a vybudovanie povodňového varovného a predpovedného systému.

SVP, vzhľadom na majetkovú podstatu a predmet činnosti, realizoval v rámci Programu najmä investičné akcie nasledujúcich skupín: vodné diela, poldre, úpravy tokov, prevody vôd, opatrenia v povodiach, koncentračné a ochranné hrádze, odvodňovacie kanály,

čerpacie stanice vnútorných vôd, automatizované systémy varovania a vyzrozenia, celopodnikový povodňový dispečing, dobudovanie povodňových dvorov, obnova dopravných prostriedkov a strojov na zabezpečovacie práce, rekonštrukcie vodných diel, rekonštrukcie ochranných hrádzí, rekonštrukcie úprav tokov a kanálov, rekonštrukcie čerpacích staníc vnútorných vôd.

Všetky stavby, realizované SVP v rámci Programu, prispeli k minimalizácii povodňových škôd, čo sa prejavilo ich pozitívnym protipovodňovým účinkom počas povodní, ktorým čelili tieto protipovodňové opatrenia po ich uvedení do užívania.

Prehľad výdavkov na povodňové zabezpečovacie práce, povodňové záchranné práce a výška povodňových škôd od roku 2000 do konca roku 2010 je uvedený v nasledujúcej tabuľke č. 3:

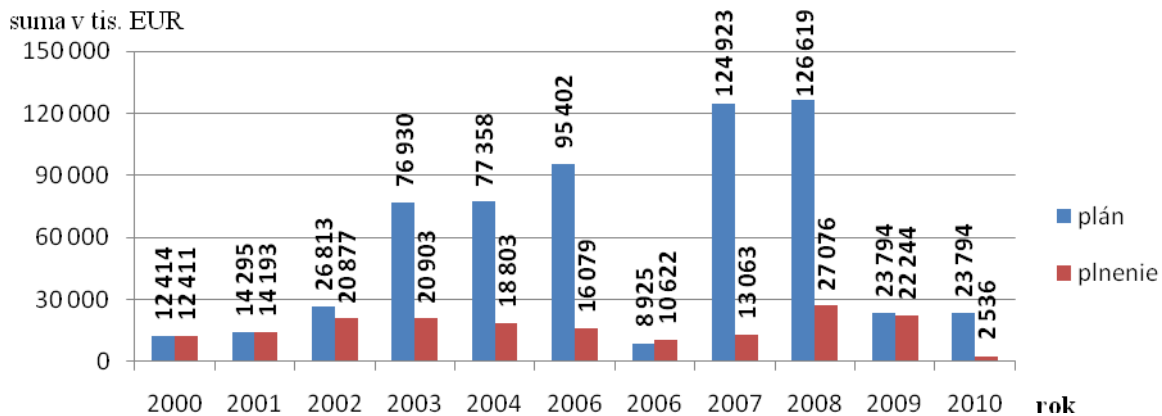
Tabuľka č.3

..... v tis. EUR

Rok	Povodňové zabezpečovacie práce	Povodňové záchranné práce	Povodňové práce spolu	Povodňové škody	Práce a škody spolu
2000	1 844	295	2 139	40 968	43 107
2001	1 066	1 895	2 961	65 081	68 042
2002	1 664	1 927	3 591	50 644	54 235
2003	139	189	328	1 457	1 785
2004	3 417	1 236	4 653	34 913	39 566
2005	2 674	2 236	4 910	24 036	28 946
2006	6 420	5 986	12 406	47 898	60 304
2007	212	303	515	2 487	3 002
2008	2 515	3 587	6 102	39 755	45 857
2009	1 591	1 302	2 893	8 417	11 310
Σ 2000-2009	21 542	18 956	40 498	315 656	356 154
2010 (predpoklad)	22 959	31 513	54 472	500 966	555 438
Σ 2000-2010	44 501	50 469	94 970	816 622	911 592

SVP sa v rokoch 2000 – 2010 v rámci Programu podieľal na 274 investičných akciách. K 30.06.2010 SVP v rámci plánovaných činností zabezpečil realizáciu protipovodňových opatrení investičnou výstavbou v hodnote 178 808 tis. EUR, pričom celkový deficit SVP voči potrebe zabezpečenia protipovodňovej ochrany na vodných tokoch, vodných stavbách a v povodiach voči Programu predstavoval 432 459 tis. EUR z celkovej hodnoty 611 267 tis. EUR, ktorá mala byť v zmysle Uznesenia vlády SR č. 25/2003 z 15. januára 2003 pre SVP vyčlenená a poskytnutá v rámci Programu.

Prehľad plnenia Programu v porovnaní s plánom za jednotlivé roky kontrolovaného obdobia je obsahom nasledovného grafu:

V rámci Programu sa uvažovalo v rokoch 2007 – 2013 s realizáciou protipovodňových opatrení zo zdrojov EÚ s celkovou čiastkou 120 000 tis. EUR. Pozornosť bola a bude sústredená na rozhodujúce protipovodňové opatrenia v rámci prioritných stavieb v SR. Finančne najnáročnejšie stavby sa realizovali najmä v intravilánoch krajských miest, ale aj v ďalších mestách SR, kde je veľké riziko povodní a možné škody by boli veľmi vysoké.

4. Vyhodnotenie plnenia Programu a OP ŽP pri realizácii vybraných stavieb podľa OZ

Kontrola protipovodňových opatrení bola zameraná na deväť konkrétnych stavieb realizovaných v rámci protipovodňových opatrení vyplývajúcich z Programu, ktoré boli financované z rôznych zdrojov. Tri stavby boli financované výlučne z vlastných zdrojov a zo ŠR SR, jedna stavba bola okrem vlastných zdrojov a prostriedkov zo ŠR SR spolufinancovaná prostredníctvom štrukturálneho fondu - Európsky fond regionálneho rozvoja (ďalej len „ERDF“) a ostatných päť stavieb bolo spolufinancovaných z Kohézneho fondu.

a) Stavby spolufinancované z Kohézneho fondu (2007-2013):

1. Suchohrad, dotesnenie podlažia nábrežného múru v hrádzovom kilometri 19,657 – 20,309 Moravy
2. Oravský Biely Potok – Studený Potok, stabilizácia koryta
3. Pšurnovice – úprava Pšurnovického potoka
4. Poltár – ochranné opatrenia na potoku Poltarica, r. km 3,0 – 5,0 SO.02 – II. etapa – základná charakteristika projektu
5. Kalinovo – úprava Ipľa r. km. 174,854 – 175,325 (DS 05) 171,914 – 172,385 (3. vydanie VHM)

b) Stavby spolufinancované z ERDF (2004-2006):

6. VD Veľká Domaša – zvýšenie tesniaceho jadra

c) Stavby financované z vlastných zdrojov a zo ŠR SR:

7. Úprava hrádze Maliny I.etapa v úseku rkm 3,200 - 4,460
8. Nižný Klátov – úprava Nižnoklátovianskeho potoka
9. Borša – rekonštrukcia poldra

Objem finančných prostriedkov a ich zdrojové zabezpečenie sú uvedené v tabuľke č. 4, v ktorej sú porovnané finančné prostriedky plánované v zmluvách medzi MŽP SR ako

poskytovateľom a SVP ako konečným prijímateľom finančnej pomoci (Z*) a reálna suma vynaložených finančných prostriedkov na jednotlivých stavbách (S*):

Tabuľka č. 4

v tis. EUR

Projekt		hodnota	prostriedky EÚ	ŠR SR	vlastné zdroje	doba ukončenia
a) Kohézny fond + ŠR SR + vlastné zdroje						
1.	Z*	2 272 805	1 931 884	227 280	113 641	02.07.2010
	S*	1 356 138	939 350	165 768	251 020	
2.	Z	1 689 306	1 435 910	168 931	84 465	v realizácii
	S	1 007 867	677 670	119 589	210 608	
3.	Z	403 298	342 803	40 330	20 165	v realizácii
	S	363 859	261 331	46 117	56 411	
4.	Z	135 193	109 168	19 265	6 760	12.09.2010
	S	152 104	98 678	17 430	35 906	
5.	Z	417 223	336 908	59 454	20 861	30.03.2010
	S	482 166	317 406	56 013	108 747	
b) ERDF+ ŠR SR + vlastné zdroje						
6.	Z	186 058	148 846	27 909	9 303	06.02.2008
	S	204 326	148 716	27 884	27 726	
c) ŠR SR + vlastné zdroje						
7.	Z	2 076 755	-	362 179	1 714 576	26.09.2008
	S	2 076 755	-	362 179	1 714 576	
8.	Z	354 686	-	289 650	65 036	14.07.2009
	S	354 685	-	272 422	82 263	
9.	Z	712 809	-	381 597	331 212	v realizácii
	S	991 415	-	381 597	609 818	
Σ 1-9	Z	4 305 519	1 576 595	2 366 017	8 248 131	x
	S	2 443 151	1 448 999	3 097 075	6 989 225	

Kontrolnými skupinami bola na týchto vybraných stavbách preverená realizácia Programu a jeho finančného zabezpečenia. Výsledky tohto preverenia boli súčasťou čiastkových protokolov, resp. čiastkových záznamov z kontroly.

Príprava stavieb vychádzala z množstva študijných materiálov a technicko-ekonomických posúdení, ktorých poradie naliehavosti bolo zamerané na prioritné riešenie ochrany intravilánov miest a obcí s najväčšou koncentráciou obyvateľstva a najväčším ekonomickým potenciálom priľahlého územia. Jednotlivé opatrenia vychádzali najmä zo zaznamenaných povodní a predbežného hodnotenia povodňového rizika, s cieľom eliminovať výskyt povodňového ohrozenia v budúcnosti.

Realizácia a financovanie jednotlivých stavieb a celého Programu sa v podmienkach SVP riadila ustanoveniami súvisiacich legislatívnych predpisov a dokumentov transponovaných do podnikových noriem, v ktorých boli stanovené postupy na prípravu a realizáciu všetkých investícií realizovaných v rámci investičného programu podniku. Príprava a implementácia projektov realizovaných SVP z fondov EÚ sa riadila podmienkami poskytovateľa NFP (boli stanovené základné ciele a aktivity jednotlivých projektov).

5. Vyhodnotenie plnenia kritérií hospodárnosti a efektívnosti použitia finančných prostriedkov pri realizácii vybraných stavieb Programu

Kontrolne skupiny preverili naplnenie cieľov Programu, resp. OP ŽP vo vybraných stavbách z hľadiska hospodárnosti a efektívnosti. Určené ciele projektov boli splnené. V kolaudačných konaniach a pri miestnom zisťovaní neboli na väčšine stavieb zistené nedostatky, ktoré by bránili vydaniu kolaudačného rozhodnutia. Námiety účastníkov neboli uplatnené a preto obvodné úrady životného prostredia vydali kolaudačné rozhodnutia.

Výsledkom projektov bola ochrana intravilánu obcí pred povodňami do úrovne návrhového prietoku. Ochrana pred povodňami zvyšuje kvalitu životných podmienok obyvateľov a vytvára podmienky pre rozvoj obcí v zmysle územného plánu. Realizácia projektov vytvára predpoklady pre budovanie ďalších rozvojových projektov investičného alebo neinvestičného charakteru. SVP si ako užívateľ splnil podmienky v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 50/1976 Z. z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (stavebný zákon).

Fyzickou obhliadkou na mieste kontrolné skupiny preverili situáciu na riekach, kde sa nachádzajú kontrolované stavby. Bolo zistené, že zodpovedajú stavu, aký bol uvádzaný v žiadostiach o NFP, ako aj v kolaudačných rozhodnutiach. Bola však zistená nedostatočná údržba v úsekoch niektorých stavieb.

Na základe uskutočnených kontrol bolo potvrdené, že zameranie efektívnosti na parametre vybraných stavieb bolo dodržané a zároveň boli splnené ciele Programu, resp. OP ŽP, a to tak po vecnej, ako aj finančnej stránke.

6. Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov a zmluvných podmienok pri realizácii vybraných stavieb a projektov

a) Dodržiavanie predpisov a postupov pri verejnom obstarávaní zákaziek

Kontrolné skupiny preverili dodržiavanie zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“). Vzhľadom na predpokladanú nízku hodnotu väčšiny zákaziek, tieto boli obstarávané verejnou súťažou ako podlimitné, alebo podprahové. Kontrolované subjekty pri zadávaní podprahových zákaziek postupovali pri obstarávaní strojov a stavebného materiálu v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní. Stavebné práce boli realizované vlastnými kapacitami SVP.

Pri kontrole verejného obstarávania stavebných prác na Vodnom diele (ďalej len „VD“) Domaša nebola kontrolnej skupine predložená dokumentácia z verejného obstarávania. Tým došlo k porušeniu §101 ods.2 zákona o verejnom obstarávaní, podľa ktorého sa dokumentácia z verejného obstarávania uchováva po dobu päť rokov po uzavretí zmluvy.

Kontrolované subjekty v ostatných kontrolovaných prípadoch predložili dokumentáciu, týkajúcu sa príslušnej verejnej súťaže na uskutočnenie stavebných prác kontrolovaných projektov. Kontrolami predloženej dokumentácie neboli zistené porušenia zákona o verejnom obstarávaní.

Procesy verejného obstarávania boli tiež preverené MŽP SR, ktoré bolo poskytovateľom finančných prostriedkov. V súlade so zmluvami o poskytnutí NFP riadiaci orgán, Odbor implementácie projektov MŽP SR vykonal kontrolu dokumentácie verejného obstarávania aj na kontrolované projekty. Podľa správ z overenia verejného obstarávania kontrolovaných projektov nebolo zistené porušenie princípov a postupov verejného

obstarávania definovaných právnymi predpismi EÚ a SR pre verejné obstarávanie a náklady ktoré vzniknú overovaným subjektom verejným obstarávaním na základe uzatvorených zmlúv o dielo medzi prijímateľom a úspešnými uchádzačmi boli riadiacim orgánom kvalifikované ako oprávnené.

- b) Naplnenie cieľov stanovených pre Program, resp. OP ŽP (hospodárnosť a efektívnosť)

Pri realizácii stavieb boli v niektorých prípadoch zistené len drobné odchýlky oproti schválenej projektovej dokumentácii a preto bolo vydané povolenie na ich užívanie.

Fyzickou obhliadkou vykonanou kontrolnými skupinami počas kontroly a na základe kolaudačných rozhodnutí stavieb, vydaných obvodnými úradmi životného prostredia, bolo konštatované, že boli dosiahnuté ich projektované parametre, čím bola dodržaná ich efektívnosť vzhľadom k protipovodňovým opatreniam.

Počas výstavby neboli vyvolané ďalšie dodatočné investície a nedošlo k zadržaniu kolaudačnej raty.

Na kolaudovaných objektoch neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by bránili riadnemu a bezpečnému užívaniu stavby z hľadiska ochrany života a zdravia osôb, životného prostredia a bezpečnosti práce.

- c) Oprávnenosť výdavkov v súlade s uzatvorenou zmluvou a ich zúčtovanie v súlade so zákonom č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“)

Na kontrolovaných subjektoch bol preverený spôsob účtovania výdavkov a konečné zúčtovanie, ako aj oprávnenosť výdavkov, pričom nebol zistený rozdiel medzi skutočnosťou a požadovaným stavom podľa zákona o účtovníctve a podľa uzatvorených zmlúv o poskytnutí NFP.

Kontrolou bolo potvrdené, že všetky výdavky na projektové a stavebné práce boli oprávnené, správne a preukázateľné. Pri realizácii stavieb boli dodržané zmluvné podmienky medzi dodávateľom stavebných prác a investorom. Účtovná evidencia o uvedených stavbách bola v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi.

- d) Hospodárenie s majetkom štátneho podniku pri plnení úloh protipovodňových opatrení

Bolo preverené hospodárenie s majetkom štátneho podniku pri plnení úloh protipovodňových opatrení v súvislosti so stavebnými prácami. Na stavbách Maliny I. etapa a Suchohrad bolo zistené, že OZ Bratislava nepostupoval v súlade s organizačnou smernicou č. 10/2008, keď príslušný útvar investičnej výstavby nepredložil útvaru, poverenému zaraďovať hmotný majetok, návrh na zaradenie, prípadne navýšenie nadobúdacej ceny už zaradeného majetku do 30 dní po obdržaní právoplatného rozhodnutia o užívaní alebo odovzdaní investície budúcemu užívateľovi.

7. Monitorovacie hodnotiace ukazovatele stavieb a projektov

OZ Bratislava:

Kontrolovaný projekt: Projekt Suchohrad:

Kontrolou bolo zistené, že OZ nepredložil do 30 dní po obdržaní právoplatného rozhodnutia o užívaní stavby návrh na navýšenie nadobúdacej ceny už zaradeného majetku, čo nebolo v súlade s Čl. 10 ods. 2 Organizačnej smernici č. 10/2008.

Projekt splnil stanovený cieľ, ktorým bola zabezpečená ochrana intravilánov obce Suchohrad a príslušného územia pred povodňami. Rozsah stavebných prác bol splnený po vecnej aj finančnej stránke.

Kontrolovaný projekt: Úprava hrádze Maliny I.etapa“:

Stavba nebola financovaná z prostriedkov EÚ, preto neboli stanovené základné ukazovatele, ciele a aktivity projektu.

Pri financovaní stavby a pri čerpaní príspevku zo ŠR SR boli dodržané všeobecne záväzné právne predpisy.

Súčasťou dokumentácie dokončenej investície malo byť Záverečné technické a ekonomické hodnotenie dokončenej verejnej práce v zmysle čl. 7 Organizačnej smernice č. 10/2000, ktoré OZ nevypracoval do 40 dní od právoplatného kolaudačného rozhodnutia.

OZ Piešťany:

Cieľom oboch projektov (Oravský Biely Potok – Studený Potok, stabilizácia koryta; Pšurnovice – úprava Pšurnovického potoka) bola komplexnejšia ochrana obcí pred povodňami, zvýšenie kvality životných podmienok a vytvorenie podmienok pre rozvoj obcí v zmysle ich územných plánov. Kontrolou oboch projektov bolo zistené naplnenie určených cieľov a ukazovateľov.

OZ Banská Bystrica:

Cieľom projektov (Poltár – ochranné opatrenia na potoku Poltarica; Kalinovo-úprava Ipľa) bolo znížiť škody spôsobené povodňami vybrežením vôd vybudovaním úpravy koryta toku Poltarica pre zlepšenie odtokových pomerov riešeného úseku a zvýšenie ochrany intravilánu obce Kalinovo pred povodňami.

Kontrolou bolo zistené naplnenie cieľov a ukazovateľov na oboch stavbách a zároveň boli splnené ciele Programu.

OZ Košice:

Kontrolovaný projekt: Borša – rekonštrukcia poldra:

Účelom stavby bola ochrana intravilánu obce Borša pred veľkými vodami Boršanského potoka. Vzhľadom k tomu, že stavba nebola ukončená a nebolo vydané kolaudačné rozhodnutie, nebolo možné vyhodnotiť naplnenie cieľov stavby. Uvedená stavba nebola financovaná z fondov EÚ.

Kontrolou bolo potvrdené, že všetky výdavky na projektové a stavebné práce boli oprávnené, správne a preukázateľné.

Kontrolovaný projekt: Nižný Klátov – úprava Nižnoklátovianskeho potoka:

Účelom stavby bolo úpravou potoka v intraviláne obce ochrana obce Nižný Klátov pred veľkými vodami. Kontrolou bolo zistené, že stavba splnila ciele, ukazovatele a boli dosiahnuté projektované parametre.

Kontrolovaný projekt: VD Veľká Domaša – zvýšenie tesniaceho jadra:

Cieľom projektu bolo zlepšenie stavu vodohospodárskej infraštruktúry a zabezpečenie komplexnejšej ochrany pred povodňami, zabezpečenie zvýšenej protipovodňovej ochrany, zabezpečenie ochrany pred nepriaznivými účinkami pravidelne sa opakujúcich povodní. Projekt riešil zabezpečenie ochrany obyvateľstva, ochranu majetku občanov a štátu a dosiahnutie požadovanej kóty koruny tesniaceho jadra nádrže.

Kontrolou bolo zistené, že stavba splnila ciele, ukazovatele a boli dosiahnuté projektované parametre.

Kontrolou realizácie projektov a následným uvedením kontrolovaných stavieb do užívania bola zabezpečená zvýšená efektívnosť protipovodňových opatrení, čím boli naplnené ciele Programu.

8. Publicita a informovanosť o projektoch OP ŽP

Pri kontrole opatrení v oblasti publicity a informovanosti kontrolné skupiny preverovali, či SVP zabezpečil inštalovanie reklamných a trvalo vysvetľujúcich tabulí podľa Zmluvy o NFP.

Bolo zistené, že kontrolované subjekty si ako prijímatelia NFP podľa Zmluvy o poskytnutí NFP vo väčšine prípadov splnili povinnosť publicity a informovania verejnosti umiestnením veľkoplošnej reklamnej tabule počas realizácie výstavby. Po jej ukončení dodržali povinnosť umiestniť trvalú vysvetľujúcu tabuľu v mieste projektu.

V niektorých prípadoch (OZ Bratislava) na uvedených tabuliach chýbal znak OP ŽP.

Pri kontrole Publicity bolo zistené, že pamätná tabuľa bola umiestnená na stavebnom objekte, ktorý sa nachádzal priamo na hrádzi VD Veľká Domaša. Celý areál hrádze bol oplotený, uzavretý, monitorovaný pomocou kamerového systému a priemyselnej televízie a strážený profesionálnou strážnou službou. Z tohto dôvodu nemohla byť verejnosť informovaná o subjektoch, ktoré sa na financovaní stavby podieľali, keď neumiestnil pamätnú tabuľu na miestach dostupných širokej verejnosti. Kontrolovaný subjekt nepostupoval v súlade s čl. 6 Pravidiel o technických prostriedkoch pre informovanie a publicitu, ods. 6.2. Pamätné tabule, nariadenia Komisie ES č. 1159/2000 z 30.05.2000 o opatreniach pre informovanosť a publicitu, ktoré majú vykonať členské štáty týkajúcich sa pomoci zo štrukturálnych fondov.

9. Činnosť vnútornej kontroly SVP pri realizácii vybraných stavieb Programu

Kontrolnú činnosť SVP upravoval zákon NR SR č.10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v platnom znení. Základné pravidlá a princípy kontrolnej činnosti SVP boli odvodené od Smernice MŽP SR z 27.12.2004 č. 12/2004.1.2 na zabezpečenie a výkon vnútornej a vonkajšej kontroly MŽP SR. SVP mal vypracovanú Organizačnú smernicu (ďalej len „OS“) č.9/2004 na zabezpečenie účinnosti vnútornej kontroly v pôsobnosti SVP a Organizačnú smernicu č.5/2010, ako Dodatok č. 1 k OS č. 9/2004 Uplatnenie zákona č. 9/2010 o sťažnostiach v podmienkach SVP.

Zisťovanie objektívneho stavu kontrolovaných skutočností a ich súlad so všeobecne záväznými predpismi a podnikovými normami vykonával referát kontroly podnikového riaditeľstva (ďalej len „PR“), referáty kontroly jednotlivých OZ a odborné útvary PR a riaditeľstiev OZ (ďalej len „ROZ“).

Vnútorná kontrola sa vykonávala podľa ročného plánu kontrolnej činnosti s vopred určeným tematickým zameraním. Plány kontrolnej činnosti na jednotlivé roky pre PR a OZ schválil generálny riaditeľ. V rámci kontrolnej činnosti bolo preverované aj plnenie Programu protipovodňovej ochrany SR za príslušný rok.

Referát kontroly bol podľa Organizačného poriadku na PR funkčne priamo podriadený generálnemu riaditeľovi. Na OZ boli referáty kontroly organizačne začlenené priamo pod riaditeľa OZ. Referáty kontroly boli obsadené jedným zamestnancom.

Kontrolnej skupine na SVP boli predložené Plány kontrolnej činnosti na roky 2007 až 2010 a výsledky vnútorných kontrol za obdobie od roku 2007 do 30.06.2010. Kontroly boli vykonané na základe poverenia generálneho riaditeľa na všetkých organizačných zložkách SVP. Kontroly boli zamerané na verejné obstarávanie a uplatňovanie príslušných organizačných smerníc prípravy, tvorby a realizácii investičného programu v podmienkach

SVP, postup pri výkone ochrany pred povodňami v podmienkach SVP, pri stavbách zabezpečujúcich protipovodňovú ochranu, na zabezpečenie technicko–bezpečnostného dohľadu nad vodnými stavbami v správe SVP, na zabezpečenie prevádzky autonómnych systémov varovania a vyznamenania na vodných stavbách v správe SVP.

Vykonanými kontrolami na vybraných stavbách neboli zistené nedostatky. Kontroly boli ukončené záznamami. Zistené boli len formálne nedostatky, ktoré OZ odstránili (chýbali dokumenty o stanovení predpokladanej hodnoty zákazky, chýbali písomnosti súvisiace so schvaľovacím procesom podľa OS 10/2000 a OS 10/2008). Zistené nedostatky smerovali k neuplatňovaniu OS č. 10/2000.

Vykonanými externými kontrolami MŽP SR, odborom implementácie projektov, odborom rezortnej kontroly, sekciou environmentálnych programov a projektov, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR a Správami finančnej kontroly Bratislava a Zvolen, neboli zistené nedostatky ovplyvňujúce implementáciu projektov, resp. závažné porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov.

10. Zhrnutie

Kontrolované subjekty dodržiavali všeobecne záväzné právne predpisy pri použití finančných prostriedkov EÚ a SR SR, poskytnutých na financovanie Programu, a v rámci neho tiež projektov OP ŽP.

Kontrolou v SVP a na deviatich vybraných stavbách bolo zistené, že:

- kontrolnej skupine nebola predložená dokumentácia z verejného obstarávania (OZ Košice, v jednom kontrolovanom prípade), čím bol porušený § 101 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní, podľa ktorého sa dokumentácia z verejného obstarávania uchováva po dobu päť rokov po uzavretí zmluvy,
- kontrolovaný subjekt (OZ Košice v jednom kontrolovanom prípade) nepostupoval v súlade s čl. 6 Pravidiel o technických prostriedkoch pre informovanie a publicitu, ods. 6.2. Pamätné tabule, nariadenia Komisie ES č. 1159/2000 z 30.05.2000 o opatreniach pre informovanosť a publicitu, ktoré majú vykonať členské štáty týkajúcich sa pomoci zo štrukturálnych fondov, keď neumiestnil pamätnú tabuľu na miestach dostupných širokej verejnosti,
- na zaraďovanie ukončených stavieb do užívania neboli predkladané potrebné doklady do 30 dní po obdržaní právoplatného rozhodnutia o užívaní podľa Organizačnej smernice č. 10/2008 (OZ Bratislava, v jednom kontrolovanom prípade),
- neboli vypracované záverečné technické a ekonomické hodnotenia dokončených verejných prác v zmysle Organizačných smerníc č. 10/2000 a č. 10/2008 (OZ Bratislava, v jednom kontrolovanom prípade),
- doba realizácie niektorých projektov bola prekročená z dôvodu predĺženia kolaudačného konania (OZ Piešťany, v oboch kontrolovaných prípadoch).

Odporúčania NKÚ SR

- pri vyhodnocovaní súťažných ponúk klásť dôraz na vyhodnocovanie a zohľadňovanie všetkých zistených nedostatkov hodnotených súťažných ponúk,
- v oblasti údržby vodnej stavby pravidelne kontrolovať stav na vodnom toku, aby sa pravidelnou a starostlivou údržbou predišlo znehodnoteniu stavby a tým možnému nebezpečenstvu vzniku povodní,
- v dokumentácii z verejných obstarávaní archivovať iba relevantné doklady týkajúce sa príslušnej zákazky tak, aby bola dokumentácia kompletná a neobsahovala doklady nesúvisiace s verejným obstarávaním zákazky,

- aktualizovať Organizačnú smernicu č. 6/1998 „Postup pri výkone práva hospodárenia na zverenom majetku štátu v podmienkach SVP Banská Štiavnica“ na aktuálne právne podmienky,
- prijať opatrenia na dôsledné uplatňovanie Organizačných smerníc č. 10/2000 a č. 10/2008,
- zamerať kontrolnú činnosť odboru kontroly aj na kontrolu hospodárenia s verejnými prostriedkami a nakladania s majetkom štátu v správe SVP.